

47. İhlâsı Kazanma ve Koruma Yolları Nelerdir?

Bediüzzaman Hazretleri, ihlâs risalesinde ihlâsı kazanmanın ve muhafaza etmenin en etkili iki sebebinden bahseder. Bu sebeplerden birisi ölüm düşüncesidir ki biz buna “dünyanın fani olduğu şuuruyla yaşama” da diyebiliriz. İkincisi ise her an Allah’ın huzurunda yaşıyor olma duygusudur ki buna da “murâkabe şuuru” diyoruz. Gerçekten de bu iki önemli husus, bilinip pratiğe taşınabildiği ölçüde insana ihlâsı kazandıracak, daha doğru bir ifadeyle Allah Teâlâ, Kendisi ile kulları arasındaki bu sırrı, mü’min kullarının gönlüne yerleştirecektir.

Konunun özeti, Bediüzzaman Hazretleri’nin ifadesiyle şudur: *“İman-ı tahkikînin kuvvetiyle ve marifet-i Sâniî netice veren masnuattaki tefekkür-ü imanîden gelen lemeât ile bir nevi huzur kazanıp, Hâlık-ı Rahîmin hâzır, nâzır olduğunu düşünüp, O’ndan başkasının teveccühünü aramayarak, huzurunda başkalarına bakmak, medet aramak o huzurun edebine muhalif olduğunu düşünmekle o riyadan kurtulup ihlâsı kazanır.”* Bu ifadeye göre insanda murâkabe duygusunun oluşabilmesi için, ondan önce tefekkür ve marifet duygularının gelişmesi gerekmektedir. Evet, her insan kolayca Cenab-ı Allah’ın ilim ve kudretiyle her yerde var olduğunu ve her şeyi gördüğünü, dolayısıyla da kendisinin bütün söz, davranış ve kalbî eğilimlerine muttalî olduğunu fark edemez, bu şuura hemen uyanamaz. Bundan önce o insan “tefekkür” etmeli ve “Allah bilgisi” de denilen “marifetullah”a uyanmalıdır. Murâkabe şuuru, insanın kontrol ediyor olduğu bilinciyle yaşaması demektir. İhlâsı elde edip onu korumak isteyen her bir mü’min, Cenab-ı Hak tarafından her an görülüyor, kontrol ediliyor şuuru ile yaşamalı. Bu anlayış seviyesi, mü’minin davranışlarını, konuşmalarını ve hatta kalbî eğilimlerini bile etkiler. Bu düşünceye sahip bir mü’min hayatını şu idrak ufkunda devam ettirirler: “Mademki Yüce Allah, bizi her zaman olduğu gibi şu anda da görüp duymaktadır. Ve mademki bizler aslında her zaman O’nun huzurundayız ve O bizimle beraber. Öyleyse hareketlerimiz, sözlerimiz ve düşüncelerimiz hep O’nun rızasına uygun olmalı.” Tersinden ifade edilecekse, “mademki Rabbimiz bizim her hâlimize nıgahban bulunuyor, öyleyse

bizden O’nun beğenmeyeceği hiçbir söz, amel ve kalb kayması zuhur etmemeli.”

Zaten O beğenip razı olduktan sonra başkaları bizi beğenmiş veya beğenmemiş, önemi yoktur. O razı olduktan sonra bütün halk red-detse tesiri yoktur. Allah Teâlâ razı olduktan sonra isterse ve hikmeti iktiza ederse bizzat talep edilmeden başkalarına da kabul ettirip onları da razı edebilir. Yoksa insanların beğenisi bizzat talep edilmez, peşine düşülmez. O’nun için doğrudan doğruya O’nun rızası esas maksat yapılmalıdır. Kontrol ediliyor şuuru ile yaşama, insanı bu düşüncelerle bütünleştirir. Kalbi saflaştırır. Mâsivâ denilen Allah başka her şeye karşı kalbi kapalıdır. Böyle bir kalbin sahibi de her adımını fevkalade dikkatli atar. Bir lokmada bir bakmada batma tehlikesi olduğu bilinciyle hayatını yönlendirir. Akıbet endişesi onu laubaliliğe girmekten alıkoyar. Ciddiyet ve vakar onun ayrılmaz parçası olur. Kalbine gelen yabancı fikir ve düşüncelerle devamlı mücadele eder. Onun bu gayret ve didinmesini Sonsuz Merhamet Sahibi karşılıksız bırakmaz, kalbine ihlâsı yerleştirir. Murakabe şuurunu tam anlamı ile kavrayan insan, kalbini tek başına arındırıp yüceltebilir, onu sürekli biçimde çekingenlik ve korku hâlinde tutarak hayatın her türlü kirinden ve lekesinden uzakta kalmasını sağlayabilir. Bütün bunlar ise kalbin bütün çirkin duygu ve düşüncelerden temizlenip, ihlâs ve samimiyetle dopdolu hâle gelmesi manasına gelmektedir.

Mü’min, hangi konumda olursa olsun her zaman ihlâsını muhafaza etmeli, karşısına çıkabilecek engellere takılıp kalmamalıdır. Şeytanın, onu bu kutsî vazifeden alıkoymak istediğini bilmeli, manileri def ederek yoluna devam etmeli. İhlâsı korumak için Allah’ın bizi her zaman gördüğünü akıldan çıkarmamak, geçici şeylere bel bağlamak yolumuzun sonunda ölümün olduğunu düşünerek hesap duygu düşüncesiyle iyiliklerimizi çoğaltmak gerekir.

Ağaç ve Meyve

Bir ağaç düşünün. Bu ağaç ne kadar güzel ve sağlıklı meyveler veriyorsa, o kadar değerli ve faydalıdır. Ancak ağaç, meyvelerini verebilmek için öncelikle sağlıklı bir toprakta

kök salmalı, yeterli güneş ışığı ve su almalıdır. Aksi halde meyveleri ya olgunlaşmaz ya da hiç meyve veremez. İhlas da aynı şekilde düşünülebilir. İhlas, amellerimizin „meyvesi“ gibidir ve amellerimizin değerini artırır. Ancak bu meyveyi vermek için „gübre“ye, yani samimiyet ve doğruluğa, „güneş ışığına“, yani Allah’a olan inanca ve „suya“, yani düşüncelerimizi ve niyetlerimizi sürekli olarak gözden geçirme ve düzeltme eylemine ihtiyaç vardır.

Eğer bu unsurlar yerindeyse, ihlas meyvesini veren bir ağaç gibi, amellerimiz de ihlasla dolu olur ve değer kazanır. Ancak eğer bu unsurlar eksikse, amellerimiz boş ve anlamsız hale gelir, tıpkı meyve veremeyen bir ağaç gibi.